

Posudek školitele rigorózní práce

Název práce: Transformace a štěpení KSČ/M po roce 1989

Autor práce: Hynek Roleček

Jméno vedoucího: PhDr. Jan Bureš, Ph.D., Ústav politologie FFUK

Hodnocení:

Kolega Roleček předložil rigorózní práci, která představuje rozšířenou diplomovou práci na obdobné téma. Samotné téma –transformace KSČM po roce 1989, se v posledních letech dostává do centra pozornosti politologů, věnujících se českému stranickému systému. Kolega Roleček si je vědom zvláštního postavení KSČM v českém stranickém systému, i toho, že způsob transformace této strany ovlivnil i politický vývoj ČR, jakož i podobu jejího stranického systému jako celku.

Metodologicky vychází kolega Roleček z předpokladu, že zatímco většina bývalých komunistických stran zemí SVE ztotožnila svou transformaci s tzv. sociáldemokratizací, čeští komunisté tuto cestu hned od počátku odmítli, a to jednak z důvodu obnovení činnosti historické ČSSD, ale také z důvodu ideologického odporu vůči tomu, co považovali za zradu komunistických ideálů.

Autor považuje za klíčové období z hlediska transformace KSČM první polovinu devadesátých let, v nichž proběhly všechny hlavní fáze rozhodování strany o svém dalším vývoji. Hynek Roleček velmi precizně pracuje s termíny, a tak označuje jednotlivé fáze vývoje strany jednak jako záchranu (1989-1990), hledání tváře (1990-1992), směřování k rozhodnutí (1992-1993) a konečně fáze stabilizace (1993-1996). Pro každé z těchto období uvádí autor poměrně přesnou charakteristiku, zahrnující zejm. popis hlavních vnitrostranických událostí, diskuzí či rozhodnutí orgánů strany.

Nejrozsáhlejší část Rolečkovy práce analyzuje důsledky, které přinesla transformace strany do její vnitřní struktury a fungování. Autor se detailně zabývá postavením KSČM v českém stranickém systému, vývojem přidružených organizací či tiskovin, spolupracujících s komunistickou stranou. Součástí této analýzy je také pohled na vývoj členské základny a proměny základny voličské. Poměrně detailní rozbor věnuje autor programatice strany; zde se zabývá nejdůležitějšími vnitrostranickými programovými dokumenty.

V závěrečné části své práce se pak autor věnuje problematice antisystémovosti KSČM. Vychází zde především ze Sartoriho teorie antisystémové strany, a dochází k závěru, že v počínání KSČM je možno spatřovat prvky antisystémovosti. Důvody Rolečkova tvrzení jsou však sporné. Svou argumentaci opírá především o konstatování, že je-li cílem KSČM „socialistické zřízení“, lze z toho explicitně vyvodit snahu KSČM odmítnout demokratický režim jako přímý protiklad diktatury proletariátu, která Rolečkovi víceméně splývá s představou o socialismu.

Oproti diplomové práci rozšířil kolega Roleček svou práci rigorózní o dvacetistránkovou kapitolu o vývoji subjektů, které se v průběhu 90. let 20. století odštěpily od KSČM. Zde se věnuje především Straně Levý blok, Straně demokratické práce, Straně demokratického socialismu a Straně československých komunistů. Při analýze těchto stranických subjektů vychází především z práce *P. Fialy a kol.: Komunismus v České republice*, ze studia stranických dokumentů a dobového tisku.

Rolečkovu práci hodnotím jako kvalitní, už především proto, že se autor pokusil zpracovat téma velmi složité a nesnadno uchopitelné. Čtenáře příjemně překvapí množství použité odborné literatury, jakož i využití pramenné základny. Autor vycházel ze standardních a v českém jazyce publikovaných politologických prací, ale také z velkého množství stranických dokumentů, protokolů sjezdů, stanov, programových dokumentů, z četby stranického tisku (vč. regionálního), dále z množství on-line studií či dokumentů. V neposlední řadě je nutno ocenit autorovu preciznost i v tom, že se pokusil hledat odpovědi na (v literatuře) nezodpovězené otázky také prostřednictvím rozhovorů, které realizoval se dvěma bývalými (J. Svoboda) a dvěma současnými (M. Ransdorf, J. Dolejš) politiky strany.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku: **v ý b o r n ě**

V Praze, dne 11.4. 2011

.....

PhDr. Jan Bureš, Ph.D.